

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Mimmi Lindqvist, (mimli), Överläkare

Granskad av: Tobias Dahlgren, (tobda), Överläkare

Godkänd av: Martin Thiel, (marth43), Verksamhetschef

Giltig från: 2024-07-05

Giltig till: 2026-07-05

Regional rutin

Regional ögonbakjour för länssjukvård

Bakgrund

Läkarkapacitet ska frigöras för verksamheten dagtid genom effektivisering av nyttjandet av läkarresurser med bakjournskompetens. Detta görs genom att samordna en regional bakjournslinje för ögonklinikerna vid de tre sjukhusförvaltningarna SÄS, Skas och NU, där dessa deltar enligt rullande schema.

Kompetenskrav och arbetsuppgifter för primär- och bakjourer

I en organisation med en regional bakjournslinje på distans behöver tjänstgörande primär- och regionala bakjourer ha en tillsammanlagt tillräcklig erfarenhet och kompetens för att kunna tillhandahålla en patientsäker hälso- och sjukvård som ska kunna utföras på länssjukhusnivå.

Primärjour

Alla förvaltningar tillhandahåller en primärjournslinje dygnet runt veckans alla dagar.

Kompetenskrav om regional bakjour har sin hemvist på en annan förvaltning än den som primärjouren tillhör:

- Primärjouren ska ha minst två års erfarenhet att vara primärjour
- Primärjouren ska självständigt kunna
 - laserbehandla retinala hål
 - handlägga akut glaukom
 - använda ultraljud
 - bedöma sårskada, penetrerande skador och intraokulära främmande kropp
 - kirurgisk handlägga enklare periokulära sår
 - hantera frätskador på öga
 - undersöka barn

Primärjourer med mindre än två års erfarenhet eller som inte självständigt kan utföra åtgärder ovan kan tjänstgöra i utbildande syfte om den tjänstgörande regionala bakjouren har sin hemvist på samma förvaltning som primärjouren.

Arbetsuppgifter primärjouren:

- Ansvara för journalföring av anteckningar/beslut relaterade till konsultation av regionala bakjouren eller andra tillkallade specialiteter.
- Ta bilder av patientens ögon enligt vägledning nedan om det behövs för att bedöma patientens tillstånd tillsammans med stöd av den regionala bakjouren.
- Bedöm i föreliggande fall vilken/vilka andra läkarkompetenser i tjänst skulle kunna tillkallas (exempelvis kirurg eller öron-näsa-hals läkare) för genomförandet av vårdåtgärder som behöver utföras akut/under jourtid
- Rapportera över patienten till SU jourlinjer när överenskommelse om överflyttning emellan regional bakjour och SU-bakjour har skett.

Bakjour

Varje förvaltning ansvarar för att hålla telefonväxelns lista med relevanta kontaktuppgifter över bakjournskompetenta läkare uppdaterad. Dessa kontaktuppgifter ska användas om en separat bakjour behöver kallas/beordras in på begäran av den tjänstgörande regionala bakjouren eller berörd verksamhetschef.

Kompetenskrav:

- Den regionala bakjouren ska ha minst ett års erfarenhet av att vara bakjour eller ha haft tillräcklig många bakjournspass.

I utbildningssyfte kan nyblivna specialister som saknar bakjournskompetens för att fullgöra arbetsuppgiften som regional bakjour schemaläggas som extra bakjour endast hos den egna förvaltningen.

Arbetsuppgifter:

- Regionala bakjournslinjen svarar till primärjouren hos samtliga ingående sjukhusförvaltningar.
- Om bakjouren på SU behöver kontaktas för diskussion om handläggning av patienten ligger ansvaret att ta kontakt med SU hos den regionala bakjouren.
- Ifall att situationen kräver en fysisk undersökning av patienten under jourtid genom en bakjourkompetent läkare **på plats** och tjänstgörande regionala bakjour har sin hemvist på en annan förvaltning än den där patienten befinner sig, ska
 1. tas ställning om patienten kan patientsäkert flyttas över med lämplig transport till den förvaltningen där regionala bakjouren har sin hemvist. Detta ställningstagande ska i förekommande fall tas i samråd med samtliga i patientens vård involverade jourer.

2. om punkt 1. bedöms att inte vara möjligt en lokal bakjournkompetent läkare beordras in på den förvaltning där patienten befinner sig.

Bildöverföring, vägledning

I en organisation med bakjournkompetens på distans krävs standardiserade metoder och regler för överföring av bild- och patientinformation.

Yttre öga

Översiktsbilder kan tas med mobilkamera.

Ögats främre segment

Använd i första hand en kamera kopplad till ett ögonmikroskop. I andra hand kan ett foto tas genom okularen av ögonmikroskopet med en mobilkamera.

Bilderna från mobil- eller spaltkamera ska överföras till en regiongemensam databas (imageNet eller Piscara) beroende på lokala rutiner och tekniska förutsättningar.

Kornea eller bakre segment

Bilder kan tas med OCT-apparaten och överförs automatiskt till imageNet.

Röntgenbilder från ingående förvaltningar finns tillgängliga i Sectra.

Kirurgiska patienter, vägledning

Nedanstående vägledning ska tas i beaktande.

Har den regionala bakjouren kirurgisk kompetens och möjlighet att behandla patienten ska åtgärden planeras utanför SU.

En hänvisning eller patientöverflyttning till Sahlgrenska Universitetssjukhus ska endast ske efter samråd och överenskommit med tjänstgörande bakjour på ögonklinik, SU.

Periokulära sårskador

Hanteras av primärjour (eventuellt, hjälp av akut-/ ÖNH-läkare eller kirurg) på respektive förvaltning. Regional bakjour kan kopplas in vid behov som rådgivande resurs.

Ögonlockskador /tårvägar

Bedöms av primärjour och eventuell regionsgemensam bakjour som rådgivande resurs. Omhändertas efter rengöring och omplåstring nästkommande vardag. Bedöms skador för omfattande eller tid tills omhändertagande för lång kan en ögonkirurg beordras in på förvaltning där patienten befinner sig.

Perforerande skador (även misstanke om)

Primärjouren tar kontakt med regional bakjour vid behov. Vid bekräftat misstanke om perforation /ruptur tar primärjouren kontakt med ögonbakjour på SU innan patienten kan skyndsamt (inom 3 timmar) flyttas till SU för kirurgi.

Övriga tillstånd som behöver kirurgisk intervention

Behandlas som misstänkta perforerande skador.

Endoftalmit

Hanteras enligt gällande rutin på varje enskild förvaltning. Regional bakjour kan kopplas in för att vara behjälplig att ställa diagnosen.

Utarbetad av

Ordförande för SORÖ tillsammans med särskilt tillsatt arbetsgrupp för regionsgemensam ögonsbakjour.

Innehållsansvarig

Samordningsråd för ögonsjukdomar.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Mimmi Lindqvist, (mimli), Överläkare

Granskad av: Tobias Dahlgren, (tobda), Överläkare

Godkänd av: Martin Thiel, (marth43), Verksamhetschef

Dokument-ID: SSN11800-2140136717-707

Version: 1.0

Giltig från: 2024-07-05

Giltig till: 2026-07-05